

Z9/09. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 5.9.2023

18. Milostivé léto pro místní poplatek za komunální odpad

Anotace

Využití zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů na místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

- 1. schvaluje** využití zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů na místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Stanoviska

Rada města Brna na své R9/043. schůzi dne 9. 8. 2023 doporučila Zastupitelstvu města Brna schválit využití zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů na místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Schváleno jednomyslně 7 členy.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Ing. Martin Vaněček

vedoucí odboru - Odbor životního prostředí

21.8.2023 v 13:11

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Ing. Aleš Doležal

vedoucí úseku - 2. úsek

22.8.2023 v 07:15

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 1
Obsah materiálu	2 - 2
Důvodová zpráva	3 - 5

Důvodová zpráva

Poslaneckou sněmovnou přijatý zákon č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů upravuje mimořádný zánik některých nedoplateků na dani a na příslušenství daně. Je určen pro daně, poplatky nebo jiné obdobné peněžité plnění spravované orgány Finanční správy České republiky, orgány Celní správy České republiky, Ministerstvem financí, a soudy nebo Vězeňskou službou České republiky. Současně zákonodárce přijal možnost, že se daní pro účely tohoto zákona rozumí také místní poplatek, pokud do 30. září 2023 rozhodne svým usnesením zastupitelstvo obce, že se tento zákon použije na místní poplatek, který spravuje obecní úřad této obce. **Pro statutární město Brno připadá v úvahu pouze místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, který spravuje Oddělení správy poplatku za komunální odpad, Odbor životního prostředí.** (dále v textu „*milostivé léto pro poplatky*“).

Rozhodným obdobím pro podávání žádostí dlužníků je období od 1. července 2023 do 30. listopadu 2023.

Jak uvádí důvodová zpráva k zákonu, cílem navrženého řešení je mj. podpora fyzických osob a domácností pomocí eliminace části daňových dluhů, resp. narovnání vztahů ke státu na poli povinností při správě daní. Tímto způsobem je reflektována současná nepříznivá ekonomická situace domácností.

Správce daně však již disponuje nástrojem, který uvedené skupiny osob mohou využít, a tím je žádost o prominutí. Žádost o prominutí přitom mohou vztáhnout na jistinu i na příslušenství. V uplynulých letech využilo tohoto nástroje cca 200 osob, z toho jen mizivé procento doložilo ekonomickou tíseň.

Rovněž insolvenční zákon umožňuje formou oddlužení lidem, kteří mají zájem a snahu své dluhy řešit (alespoň částečně splatit). Do insolvenčních řízení dlužníků bylo správcem daně v letech 2020 až 2023 odesláno celkem 1 162 přihlášek pohledávek s celkovým objemem dluhů poplatníků za 6 588 584 Kč.

Všechny uvedené číselné podklady mají sloužit k provedení testu proporcionality pro posouzení toho (jak uvádí důvodová zpráva návrhu zákona), **zda je vhodné přijmout předmětné usnesení**; tj. na jak velkou množinu nezaplaceného příslušenství daně reálně cílí. Zejména u místních poplatků, kde institut zvýšení poplatku představuje sankci, která je plně v diskreční pravomoci správce místního poplatku, je možné, že náklady spojené s danou agendou včetně zodpovídání dotazů na toto téma a přípravou na realizaci projektu, mohou být vyšší, než návrhem zákona sledovaný cíl a reálná poptávka po takovém nástroji. Správce poplatku vymáhá vykonatelné nedoplatky vlastními silami (daňovými exekucemi na referátu exekucí), nevyužívá soudních exekutorů.

Číselné podklady za období let 2002 až 2022

Příslušenství § 3 návrhu zákona = rozhodný nedoplatek	Stav a rozhodné datum výpočtu za roky 2002-2022	Částka v Kč
Součet všech příslušenství poplatku	evidované k 30.09.2022	155 351 897
	uhrazené k 01.05.2023	104 460 444
Součet všech neuhrazených příslušenství poplatku	evidované k 30.09.2022	50 891 453
Součet všech nedoplateků na základním poplatku, kde bylo současně vyměřeno zvýšení za pozdní úhradu	evidované k 30.09.2022	56 306 439

Ostatní (§ 11 návrhu zákona, nedoplatky nepatrné hodnoty)	Rozhodné datum výpočtu	Částka v Kč
Součet všech nedoplateků do 200 Kč	evidované k 30.09.2022	191 360

Stav předpisů a úhrad	Rozhodné datum výpočtu	Částka v Kč
Součet předpisů na základním poplatku bez příslušenství	evidované k 1.5.2023	4 396 010 812
Součet předpisů včetně příslušenství		4 555 084 084
Součet úhrad		4 420 410 756

Celkový počet běžících daňových exekucí nařízených od 1.1.2018 v gesci správce poplatku	Vymáháno na předpisech a příslušenství	Exekuční náklady činí	Celková vymáhaná částka
4 865	30 471 595	2 907 878	33 379 473

Jak vyplývá z číselných údajů, vyměřené a uhrazené zvýšení za pozdní úhradu zásadně ovlivňuje, zda je správce daně schopen naplnit předpokládanou výši příjmové části rozpočtu v daném roce a současně postupně dle rozpadu plateb v souladu s daňovým řádem pokrývá postupně nedoplatky evidované z uplynulých let.

Úspěšnost výběru vyměřených příslušenství poplatku je vysoká, dá se konstatovat, že vymožitelnost příslušenství je přímo úměrná vymožitelnosti základního poplatku a opačně; tam, kde nelze vymáhat základní poplatek, nelze vymoci ani příslušenství. U těchto dluhů není předpoklad, že by bylo mimořádné odpuštění příslušenství motivační, protože dlužník „nemusí“ platit ani základní poplatek. Splátky může dlužník využít i dnes, nástroj splátkového kalendáře daňový řád zná historicky. Průměrně využijí žádosti o splátky jednotky dlužníků ročně, a z toho mizivé procento splátky dodržuje. Pokud by podobné chování bylo stejné i v případě aplikace milostivého léta pro poplatky, pak by se konstrukce splátek v případě nedodržení, byť jen jedné z nich anulovala, a dlužník by byl v identické pozici jako na počátku.

Číselné vyhodnocení dopadu výběru příslušenství na příjmovou část rozpočtu v aktuálním roce

Tabulka číselných podkladů znázorňuje, že v průměru v 10 % vykřívá úhrada jistiny s příslušenstvím vyměřeným za předchozí roky očekávaný příjem v aktuálním roce. Pokud by správce daně nevymáhal příslušenství, je zřejmé, že by nedošlo k naplnění očekávané příjmové části rozpočtu, a to řádově v desítkách milionů Kč (20-30 mil Kč). Současné výpočty znázorněné na letech 2020-2022 ukazují, že správce daně vybere víc než je očekávaný příjem a reálně předepsané poplatky, právě z důvodu výběru nedoplatků za uplynulé roky.

Popis	2020		2021		2022	
Reálně předepsané poplatky (k 31.12. daného roku)	221 250 032		222 501 674		235 449 572	
Skutečný výběr v daném roce (k 31.12. daného roku)	221 810 172		238 645 898		238 795 891	
Výběr za daný rok dle časového rozlišení (pokryty poplatky předepsané za rok)	193 066 276		200 683 204		207 634 699	
Rozdíl ve výběru (předepsané poplatky - časové rozlišení)	28 183 756	12,74 %	21 818 470	9,81 %	27 814 873	11,81 %

Za současného stavu lze jen těžko odhadnout, kolik poplatníků/dlužníků by se rozhodlo nabízené možnosti využít. Pokud by se však milostivého léta pro poplatky rozhodli využít „pouze“ všichni poplatníci, u kterých správce daně aktuálně vede daňová exekuční řízení, znamenalo by to necelých 5 tisíc žádostí přijatých v období 5 měsíců. Takový počet žádostí by de facto správu poplatku omezil na zpracování žádostí a přijímání dobrovolných úhrad. (Počet poplatníků dlužících na příslušenství poplatku je však v systému správce daně 18 810, což představuje maximální možný počet žádostí.)

V souvislosti se zpracováním podaných žádostí bude muset odbor informatiky upravit informační systém správce daně. Výsledná cena byla předběžně kvalifikovaně odhadnuta na 218 000 Kč s časovou náročností 2 měsíce a zahrnuje následující odhad předpokládaných změn v informačním systému:

- úprava databáze;
- definice nových přístupových práv;
- rozšíření formuláře registru poplatníků:
  - novou evidenci přijatých žádostí
  - úpravy předpisů a příslušenství „zánik dle zákona č. xxx“ - záporné položky v předpisech, které budou vázány na předpisy a budou snižovat vyměřené navýšení;

- blokování celé karty poplatníka (na základní oprávnění referentům nebudou umožněny žádné operace vztahující se ke stavu předpisů, příslušenství a úhrad);
- zpracování splátek;
- možnost rozložení dluhu na splátky dle stanovených pravidel (výše částky atd.);
- blokování všech předpisů v rámci podléhajících;
- hlídání stanovených termínů splatnosti jednotlivých splátek vč. uživatelské aktualizace stavu úhrad;
- odblokování celé karty poplatníka za dodržení stanovených pravidel (uhrazení všech splátek, nedodržení splatnosti jednotlivých splátek atd.);
- nové přehledy z oblasti zpracování zániku dle zákona;
- nové dokumenty.

Shrnutí

V případě, že všech 18 tisíc „oprávněných“ dlužníků uplatní žádost a splní všechny podmínky, pak **maximální příjem do rozpočtu bude činit 56 mil Kč a zanikne 51 mil Kč.** „Zaniklých“ 51 milionů Kč bude v rozpočtu města Brna chybět buď už v očekávaném výběru pro letošní rok, nebo poměrně v roce letošním a nadcházejícím roce (vše bude odvislé od počtu žádostí a navazujících úhrad a zániku dluhu dlužníků).

Stanoviska

Materiál nebyl projednán v komisi RMB ani ve finančním výboru.

Rada města Brna na své R9/043. schůzi dne 9. 8. 2023 doporučila Zastupitelstvu města Brna schválit využití zákona č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů na místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Schváleno jednomyslně 7 členy.

JUDr. Vaňková	Mgr. Černý	Mgr. Suchý	JUDr. Kerndl	Ing. Podivinská	Bc. Aberl	Ing. arch. Bořecký	RNDr. Chvátal Ph.D.	Ing. Kratochvíl	JUDr. Matonohová	JUDr. Oliva
pro	pro	pro	pro	pro	----	----	pro	----	pro	----